

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **147537** (13) **U**
(51) МПК (2021.01)
C08L 63/00

НАЦІОНАЛЬНИЙ ОРГАН
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
"УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ"

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

(21) Номер заявки: u 2020 07235	(72) Винахідник(и): Букетов Андрій Вікторович (UA), Кулініч В'ячеслав Геннадійович (UA), Безбах Олег Михайлович (UA), Кіндрачук Мирослав Васильович (UA), Тісов Олександр Вікторович (UA), Ярема Ігор Теодорович (UA), Сметанкін Сергій Олексійович (UA), Юренін Кирило Юрійович (UA), Соценко Віталій Віталійович (UA)
(22) Дата подання заявки: 12.11.2020	
(24) Дата, з якої є чинними права інтелектуальної власності: 20.05.2021	
(46) Публікація відомостей про державну реєстрацію: 19.05.2021, Бюл.№ 20	(73) Володілець (володільці): ХЕРСОНСЬКА ДЕРЖАВНА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ, просп. Ушакова, 20, м. Херсон, 73000 (UA)

(54) СПОСІБ ОТРИМАННЯ МОДИФІКОВАНОГО ЕПОКСИДНОГО В'ЯЖУЧОГО З ПІДВИЩЕНОЮ АДГЕЗІЙНОЮ МІЦНІСТЮ**(57) Реферат:**

Спосіб отримання модифікованого епоксидного в'язучого з підвищеною адгезійною міцністю включає процеси дозування компонентів їх суміщення, витримку, підігрівання та охолодження композиції. Епоксидну діанову смолу попередньо підігрівають до температури $T=353-375$ K, витримують смоли протягом часу $\tau=15-20$ хв.; гідродинамічно суміщають епоксидну смолу і модифікатор протягом $\tau=8-10$ хв. при оптимальних концентраціях. Етерифікують компаунд при $T=333-353$ K протягом $\tau=15-20$ хв., що забезпечують краще суміщення компонентів, охолоджують суміш протягом $\tau=50-60$ хв. до кімнатної температури, вводять отверджувач (ПЕПА), вакуумують композицію протягом $\tau=40-60$ хв. Витримують композицію протягом на повітрі $\tau=24$ год., підігрівають композицію до $T=393$ K та витримують при даній температурі протягом $\tau=2$ год, охолоджують композицію і витримують протягом $\tau=24$ год. Як модифікатор вводять 4,4'-метиленбіс(2-метоксіанілін), який дозують та змішують з елементів: С (69,74 %), Н (7,02 %), N (10,84 %), (12,39 %) з наступним співвідношенням компонентів, мас.ч.:

епоксидна діанова смола	100
отверджувач	10-12
модифікатор 4,4'-метиленбіс(2-метоксіанілін)	0,2-0,4.

UA 147537 U

UA 147537 U

Корисна модель належить до області судно-, літако- і машинобудування, може використовуватися у вигляді матриці для полімеркомпозитних покриттів, що застосовуються для захисту від корозії деталей, які контактують з агресивними середовищами. Для захисту від корозії та з метою поліпшення фізико-механічних властивостей технологічного устаткування використовують полімеркомпозитні покриття, які містять у вигляді в'язучого епоксидні смоли. Для поліпшення тиксотропних та технологічних властивостей полімерних покриттів у епоксидні олігомери вводять модифікуючі добавки. Крім цього, формування в'язучих у вигляді композицій, які містять модифікатори, забезпечує краще змочування наповнювача, підвищує рухливість макромолекул, що забезпечує вищий ступінь їх зшивання у зовнішніх поверхневих шарах матриці навколо дисперсних часток.

Відома епоксидна композиція (пат. Японії № 63159424, опубл. в Р.Ж., 1989, №11 "Епоксидна композиція"), що містить (мас. ч.): розчин епоксидної діанової смоли з метилтетрагідрофталевим ангідридом і 2-етил-4-метилімідазол. Відомий матеріал має недолік у технології формування захисних покриттів, який зумовлений значною тривалістю технологічного процесу полімеризації і багатоступеневим режимом теплового зшивання. Відома полімерна композиція (а.с. №1495345, опубл. в Р.Ж., 1990, №4 "Полімерна композиція"), що містить: епоксидну діанову смолу, пластифікатор і отверджувач. Відома композиція має такий недолік, як незначні показники фізико-механічних властивостей матеріалу.

За технічною суттю найбільш близьким аналогом до способу отримання модифікованого епоксидного в'язучого, що заявляється, є спосіб нанесення епоксидного матеріалу (пат. Японії № 63202624, опубл. в Р.Ж., 1989, №11 "Епоксидний матеріал для формування" – найбільш близький аналог), що включає дозування та суміщення компонентів, витримку, підігрівання та охолодження композиції.

Недоліком відомого матеріалу є незначні показники адгезійних властивостей, які прискорюють старіння покриття під час експлуатації.

В основу корисної моделі поставлена задача підвищення адгезійної міцності у матриці для формування композитів, які експлуатуються в умовах навантажень.

Поставлена задача вирішується шляхом реалізації способу отримання модифікованого епоксидного в'язучого з підвищеною адгезійною міцністю, при якому епоксидну діанову смолу попередньо підігрівають до температури $T=353-373$ К; витримують смоли при даній температурі упродовж $\tau=15-20$ хв.; гідродинамічно суміщують епоксидну смолу і модифікатор упродовж часу $\tau=8-10$ хв. при оптимальних концентраціях; етерифікують компаунд при температурі $T=333-353$ К упродовж часу $\tau=15-20$ хв., що забезпечує краще суміщення компонентів; охолоджують суміш упродовж часу $\tau=50-60$ хв. до кімнатної температури; вводять отверджувач (ПЕПА); вакуумують композицію упродовж часу $\tau=40-60$ хв.; витримують композицію на повітрі упродовж часу $\tau=24$ год.; підігрівають композицію до температури $T=393$ К та витримують при даній температурі упродовж часу $\tau=2$ год.; охолоджують композицію і витримують на повітрі упродовж часу $\tau=24$ год.; при цьому як модифікатор вводять 4,4'-метиленбіс(2-метоксіанілін), який змішують з елементів: С (69,74%), Н (7,02 %), N (10,84 %), О (12,39%) з наступним співвідношенням компонентів, мас.ч.;

епоксидна діанова смола	100
отверджувач	10-12
модифікатор 4,4'-метиленбіс(2-метоксіанілін)	0,2-0,4.

Як основний компонент для полімерної матриці захисного покриття вибрано низькомолекулярну епоксидну діанову смолу ЕД-20, яка у скловидному стані характеризується поліпшеними адгезійними, фізико-механічними та теплофізичними властивостями.

Для зшивання епоксидного в'язучого використовували отверджувач холодного тверднення - поліетиленполіамін (ПЕПА). Вміст отверджувача у матриці визначали на основі оптимального поєднання високих адгезійних властивостей з технологічністю виготовлення композиції. Введення отверджувача понад 12 мас.ч. на 100 мас.ч. ЕД-20 зумовлює передчасне старіння матеріалу і зниження його адгезійної міцності. Введення отверджувача до 10 мас.ч. на 100 мас.ч. ЕД-20 призводить до неповного зшивання матриці, що суттєво знижує адгезійні властивості епоксидних матеріалів.

Формування в'язучого на основі епоксидної діанової смоли ЕД-20 та модифікатора 4,4'-метиленбіс(2-метоксіанілін) (0,2-0,4 мас.ч.) дозволяє поліпшити адгезійні властивості епоксидних композицій.

Введення модифікатора понад 0,4 мас.ч. на 100 мас.ч. ЕД-20 зумовлює зниження тиксотропних характеристик матеріалів внаслідок недостатнього зшивання в'язучого. Введення

модифікатора при концентраціях до 0,2 мас.ч. знижує міжмолекулярну взаємодію у полімерному в'язучому, що погіршує його адгезійні властивості.

Таким чином, порівняно з відомими технічними рішеннями заявлений об'єкт має суттєві відмінності, а отримання позитивного ефекту зумовлено усією сукупністю ознак.

- 5 Епоксидне в'язуче формують і наносять на поверхню за наступною технологією. Дозують компоненти, підігрівають епоксидну смолу марки ЕД-20 до температури Т=353-373 К, витримують смоли при даній температурі упродовж $\tau=15-20$ хв., гідродинамічно сумішують епоксидну смолу і модифікатор упродовж часу $\tau=8-10$ хв. при оптимальних концентраціях, етерифікують компаунд при температурі Т=333-353 К упродовж часу $\tau=15-20$ хв., що забезпечує
- 10 краще суміщення компонентів, охолоджують суміш упродовж часу $\tau=50-60$ хв. до кімнатної температури, вводять отверджувач (ПЕПА), вакуумують композицію упродовж часу $\tau=40-60$ хв., витримують композицію на повітрі упродовж часу $\tau=24$ год., підігрівають композицію до температури Т=393 К і її витримують при даній температурі упродовж часу $\tau=2$ год., охолоджують композицію і витримують на повітрі упродовж часу $\tau=24$ год. Отриману
- 15 композицію, після введення твердника, упродовж 60-80 хв. наносять на попередньо обезжирену поверхню методом пневматичного розпилення або використовують як в'язуче для полімеркомпозитних матеріалів.

В таблиці наведено приклади конкретного використання композиції: технічні рішення згідно з корисною моделлю, контрольні приклади найбільш близького аналога, а також їхні порівняльні властивості.

Таблиця

Модифіковане епоксидне в'язуче з підвищеною адгезійною міцністю

№	Компоненти	Композиція згідно з винаходом			Контрольні приклади										Найбільш близький аналог		
		I	II	III	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	I	II	III
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
2	Епоксидна діанова смола (ЕД-20)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
3	Отверджувач - ПЕПА	10	11	12	8	9	11	11	10	10	12	12	14	16	10	11	12
Модифікатор																	
4	Суміш трифенілфосфіну і імідазолу	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,05	0,07	1,00
5	4,4'-метиленбіс(2-метоксіанілін)	0,2	0,3	0,4	0,05	0,10	0,3	0,4	0,2	0,2	0,3	0,4	0,50	0,45	-	-	-
Характеристики матеріалу																	
1	Адгезійна міцність, МПа	53,5	53,9	53,7	52,7	52,9	53,9	53,8	53,6	53,6	53,7	53,5	52,9	52,8	16,2	16,8	16,7

Заявлений спосіб формування епоксидного в'язучого має техніко-економічні переваги порівняно з найближчим аналогом: високі адгезійні характеристики за рахунок раціонально підбраного складу інгредієнтів, кращого змочування металевої основи та інтенсивного перебігу релаксаційних процесів при експлуатації захисних покриттів; низька вартість, яка зумовлена використанням дешевих інгредієнтів композиції.

Дослідження адгезійної міцності проводили згідно ГОСТ 14760-69 шляхом вимірювання опору відриву клейових з'єднань сталених зразків на розривній машині Р-5 при швидкості навантаження 10 Н/с.

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

- Спосіб отримання модифікованого епоксидного в'язучого з підвищеною адгезійною міцністю, що включає процеси дозування компонентів їх суміщення, витримку, підігрівання, та охолодження композиції, який **відрізняється** тим, що епоксидну діанову смолу попередньо підігрівають до температури $T=353-375\text{ K}$, витримують смоли протягом часу $\tau=15-20\text{ хв.}$; гідродинамічно суміщають епоксидну смолу і модифікатор протягом $\tau=8-10\text{ хв.}$ при оптимальних концентраціях; етерифікують компаунд при $T=333-353\text{ K}$ протягом $\tau=15-20\text{ хв.}$, що забезпечують краще суміщення компонентів, охолоджують суміш протягом $\tau=50-60\text{ хв.}$ до кімнатної температури, вводять отверджувач (ПЕПА), вакуумують композицію протягом $\tau=40-60\text{ хв.}$, витримують композицію протягом на повітрі $\tau=24\text{ год.}$, підігрівають композицію до $T=393\text{ K}$ та витримують при даній температурі протягом $\tau=2\text{ год.}$, охолоджують композицію і витримують протягом $\tau=24\text{ год.}$, причому як модифікатор вводять 4,4'-метиленбіс(2-метоксіанілін), який дозують та змішують з елементів: С (69,74 %), Н (7,03 %), N (10,84 %), (12,39 %) з наступним співвідношенням компонентів, мас. ч.:
епоксидна діанова смола	100
отверджувач	10-12
модифікатор 4,4'-метиленбіс(2-метоксіанілін)	0,2-0,4.